

A KERTTŐL A SZABADTÉRIG

Betekintés Jámbor Imre tájépítész professzor munkásságába

FROM THE GARDEN TO THE OPEN SPACE

An insight into the work of the Mőcsényi Mihály Award-winning landscape architect, Professor Imre Jámbor

FEKETE ALBERT

[HTTPS://DOI.ORG/10.36249/64.2](https://doi.org/10.36249/64.2)

1. ábra/Fig. 1: Jámbor Imre 2018-ban a FUGA-ban tartott szakmai rendezvényen / Imre Jámbor at a professional event held in FUGA in 2018
FOTÓ/PHOTO: GLÁZER ATTILA FELVÉTELE

2020 augusztus 20. alkalmából Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter dr. Jámbor Imrének, a Tájépítészeti és Településtervezési Kar egyetemi tanárának, volt dékánjának és tanszékvezetőjének, több évtizedes pályafutása során a szabadtér-építészet, a kortárs kerttervezés, illetve a városökológia és a települések zöldhálózati rendszerének tervezése területén végzett magas színvonalú munkája, valamint eredményes oktatói és kutatói tevékenysége elismeréseként „Mőcsényi Mihály-díjat” adományozott.

Jámbor Imre immár több mint ötven éves szakmai pályafutása igen szerteágazó és termékeny. Munkásságában a változatos feladatok szorosan összefonódtak, s ebben a kutatásra, oktatásra és tervezésre egyaránt jótékonyan ható szerves egységben visszatérő motívumként fedezhetjük fel az „örök szerelmeket”: a kerti terek és a kertépítészeti kompozíció analízisét, különös tekintettel

a kerti terek tipizálására és a téralakításban nagy jelentőséggel bíró tereprendezési feladatokra; a nemzetközi és hazai közparkok tervezéseméleti és történeti kutatását, különös tekintettel a Városligetre és Heinrich Nebbien tervezői tevékenységére; az európai szakmai nomenklatúrában régről használt és elfogadott „szabadtér” fogalom lefordítását és meghonosítását a hazai szakmai fogalmkörbe és építészeti tervezésbe; a települési zöldfelületi rendszerek fejlesztését; a kortárs kertművészet kutatását és értelmezését; a tájépítész szakma és tájépítészeti oktatás hazai és nemzetközi hírnevének öregbítését.

Jámbor Imre szakmai habitusának kialakulásában, saját bevallása szerint, két professzora, Ormos és Mőcsényi mellett mestere, Dalányi László játszott meghatározó szerepet. Ormos és Dalányi tervezői illetve oktatói látásmódját formálták meghatározó módon, míg Mőcsényitől a tevékeny szakmai-közéleti szereplés fontosságát tanulta

On the occasion of 20th August 2020, Gergely Gulyás, Minister of the Prime Minister's Office, awarded the Mőcsényi Mihály Award to Dr Imre Jámbor, Professor, former Dean and Head of Department at the Faculty of Landscape Architecture and Urbanism, in recognition of his high-quality work in the fields of open space design, contemporary garden design, urban ecology and urban green infrastructure planning, as well as his successful teaching and research activities during his decades-long career.

Imre Jámbor's professional career spanning more than fifty years has been very varied and fruitful. In his work, the varied tasks were closely intertwined, and in this organic unity that had a beneficial effect on research, education and planning, we can discover recurring 'eternal love' motifs: the analysis of garden spaces and garden design composition, particularly with regard to the classification of garden spaces and landscaping tasks having great importance in shaping the space; the research on international and Hungarian public parks from the aspects of planning theory and history, particularly with regard to the Budapest City Park and the design activity of Heinrich Nebbien; the translation of the term 'open space', long-used and accepted in the European professional nomenclature, and its introduction into the Hungarian professional terminology and architectural planning; the development of urban green space networks; the research and interpretation of contemporary garden art; as well as the enhancement of the national and international reputation of the landscape architecture profession and education.

In the development of Imre Jámbor's professional habitus, according to his own admission, his master, László Dalányi, played a decisive role, beside his two professors, Ormos and Mőcsényi. Ormos and Dalányi shaped his perception regarding design and education in a decisive way, while from Mőcsényi he learned the importance of the active professional and public roles. As the founder and first chairman of the Landscape Architecture Section of the Chamber of Hungarian Architects, he worked and did a lot for the professional independence of landscape architects. He was a Member of the Board of the Chamber of Hungarian Architects as well as the Chairman of the Landscape Architecture and Garden Design Section for two terms. For many years, he was a Member of the Board of the Association of Hungarian Garden Designers and Landscape Planners as well as a member of the

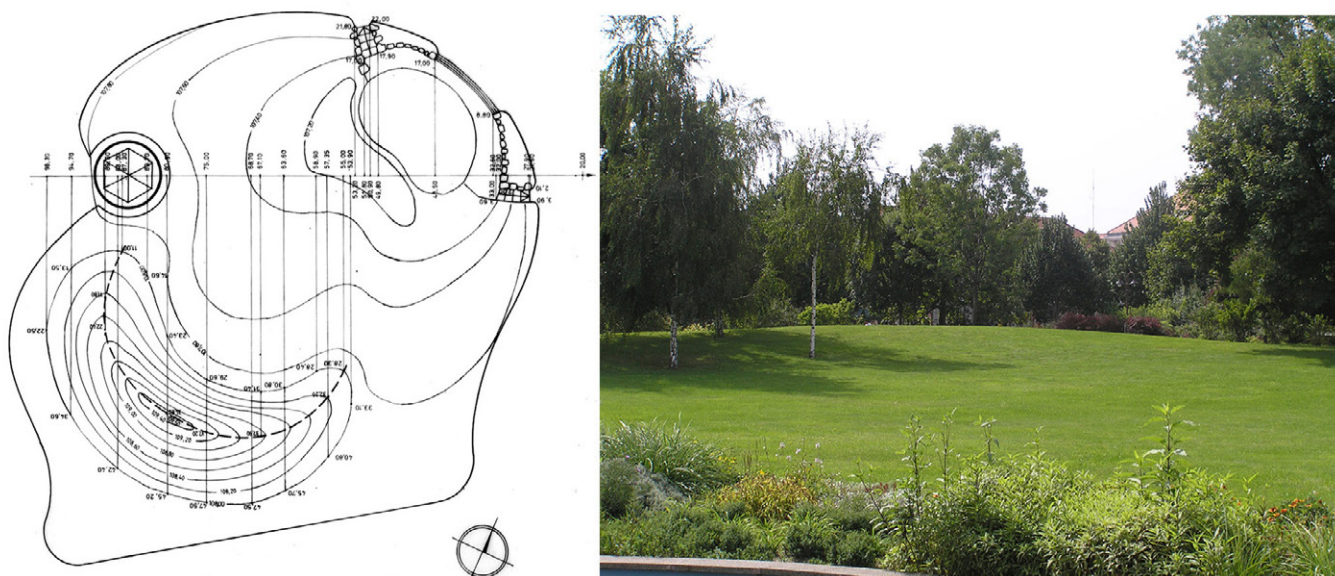
International Federation of Landscape Architects (IFLA), the Hungarian Society for Urban Planning and the Association of Hungarian Architects. He was a member of the Central Planning Board, the Architecture Planning Board of Budapest, the Regional Planning Board of Győr-Sopron-Vas County as well as the Committee on Town Planning and the Committee on Horticulture of the Hungarian Academy of Sciences.

After graduating in 1969, he immediately wanted to deal with garden design, but instead of the cordial invitation of the director of the Urban Management Company in Szeged, he preferred the invitation of Professor Imre Ormos. He entered the Department of Garden Design, and this decision also marked the beginning of his long university career. He started his teaching career as an assistant lecturer, mainly involved in the teaching of the subjects 'Geodesy', 'Ground Modelling' and 'Garden Design'. He led practical courses in ground modelling and garden design not only at the University of Horticulture, but also contributed to teaching these subjects as a guest lecturer at the Faculty of Architecture of the Budapest University of Technology. He was always attracted by the knowledge and skills related to architecture, and he also had the necessary skills for shaping the space.

It is no coincidence that in his plans special emphasis was given to the artistic shaping of the terrain, landforms and the micro-terrain, but they are not for art's sake. By shaping the terrain, he provides space formation an artistic dimension, expanding the boundaries of the perception of the garden space, and enhancing the spatial experience. This artistic approach can be observed in many of his works, such as in the garden design of the 'Csigakert' in Gyula, the Jubileumi Park in Siófok (Figure 2-3) and Ákos Kamocsai's residence in Budakeszi.

The artistic-aesthetic essence of garden and open space design education accompanied and interested him throughout his decades-long career. That is why he entered the Doctoral School in Architecture at the University of Pécs, where he obtained the DLA degree in 2009 – as the first one among landscape architects. In possession of this, he elaborated the curriculum and accreditation material for the master of arts (MA) programme in landscape architecture and garden art, and made it start in 2010. The successful training programme was also launched in English a few years later, and it is still one of the most successful training programmes in

2. kép/Pict. 2: Siófok, Jubileumi park tereprendezési terve és megépült tereplasztikái. Munkatársak: Húros Katalin, Klimes Attila, Nagy Gyöngyi, Varga Rita / Ground model and the realised landforms of the Jubileumi Park, Siófok. Contributors: Katalin Húros, Attila Klimes, Gyöngyi Nagy, Rita Varga

meg. A Magyar Építész Kamara tájépítészeti tagozatának alapítójaként és első elnökéként rengeteget dolgozott és tett a tájépítész szakmai önállóságáért. Két cikluson át volt a MÉK elnökségének tagja és a táj- és kertépítészeti tagozatának elnöke. Évekig tagja volt a Magyar Kertépítésszek és Tájrendezők Szövetsége elnökségének, a Tájépítésszek Világszövetségének (IFLA), a Magyar Urbanisztikai Társaságnak, a Magyar Építésszek Szövetségének. Tagja volt a Központi Tervtanácsnak, Budapesti Fővárosi Építészeti Tervtanácsának, a Győr-Moson-Sopron megyei Területi Tervtanácsnak, valamint az MTA Településtudományi Bizottságának és a Kertészeti Bizottságának.

1969-es diplomázását követően rögtön kerttervezéssel akart foglalkozni, ám a szegedi Városgazdálkodási Vállalat igazgatójának szívélyes invitálásával szemben Ormos Imre professzor meghívását részesítette előnybe: belépett a Kerttervezési Tanszékre, s ez a döntés egyben hosszú egyetemi karrierjének kezdetét is jelentette. Oktatói munkásságát tanársegédként kezdte, s ez főként a 'Geodézia', a 'Tereprendezés' és a 'Kerttervezés' című tantárgyak tanításával függött össze. Nemcsak a Kertészeti Egyetemen vezetett tereprendezési és kerttervezési gyakorlatokat, hanem vendégoktatóként a Budapesti Műszaki Egyetem Építésmérnöki Karán is közreműködött ezekben a tantárgyakban. Az építészethez kapcsolódó ismeretek és készségek mindig is vonzották, s a térformáláshoz szükséges adottságokkal is rendelkezett.

Nem véletlen, hogy terveiben a terep művészi rendezése, a geoplasztikák, a mikrodomborzat alakítása

különleges hangsúlyt kaptak, mégsem öncélúak. A terepfelszín plasztikus alakításával emelik művészi dimenziókba a térformálást, terjesztik ki a kerti tér észlelésének határait, fokozzák a térélményt. Ez a művészi megközelítés számos munkájában tetten érhető, mint például a gyulai Csigakert, a siófoki Jubileumi Park (2-3. kép) vagy Kamocsai Ákos budakeszi lakóházának kertterveiben.

A kert- és szabadtertervezés oktatásának művészi-esztétikai lényege több évtizedes pályafutásán végigkísérte, foglalkoztatta. Ezért jelentkezett a Pécsi Tudományegyetem építőművészeti doktori iskolájába, ahol 2009-ben – a tájépítésszek között elsőként – DLA fokozatot szerzett. Ennek birtokában dolgozta ki a tájépítészeti és kertművészeti mesterszak (MA) tantervi és akkreditációs anyagát, és indította el 2010-ben ezt a művészeti képzést. A sikeres képzési program néhány évvel később angol nyelven is beindult, és ma is oktatási palettánk egyik legsikeresebb képzését jelenti, sok külföldi jelentkezővel, Kínától Dél-Amerikáig.

Visszatérve pályafutása kezdetéhez, röviddel Ormos egyetemi meghívását követően tanszékvezető váltás következett be, s az új főnök, Mőcsényi „rábeszélte”, hogy külföldre menjen tanulni. Így a hetvenes években több évig a Drezdai Műszaki Egyetem Építészeti Karának Tájépítészeti és Városépítési Intézetében kutatót és oktatót, illetve védte meg doktori disszertációját. Kutatási témája a települések zöldfelület-ellátottságának vizsgálata és értékelési módszerek kidolgozása, illetve alkalmazása volt.

3. kép/Pict. 3: Siófok, Jubileumi park. Munkatársak: Húros Katalin, Klimes Attila, Nagy Gyöngyi, Varga Rita / Jubileumi Park, Siófok. Contributors: Katalin Húros, Attila Klimes, Gyöngyi Nagy, Rita Varga

our educational offer today, with many foreign applicants, from China to South America.

Returning to the beginning of his career, shortly after Ormos invited him to the university, there was a change in the head of department, and the new boss, Mőcsényi 'convinced' him to go and study abroad. Thus, for several years in the 1970s, he did research and taught at the Institute of Landscape Architecture and Urban Planning, at the Faculty of Architecture of the Dresden University of Technology, and defended his doctoral dissertation there. His research topic was the analysis of the provision of green spaces in settlements as well as the elaboration and application of evaluation methods.

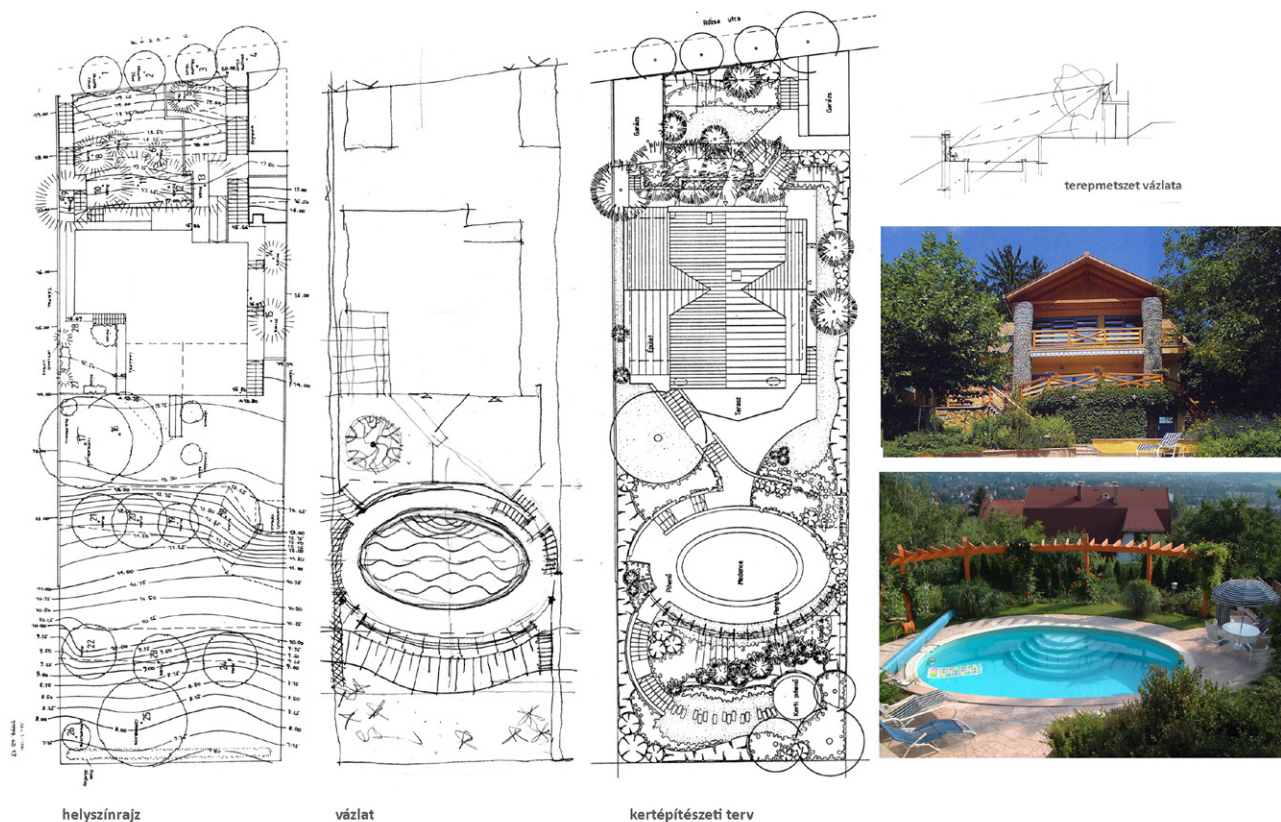
According to his own admission, at that time he lived and thought as a stubborn, unbound young man, rejecting all habits and order. The geopolitical ideologies of the era also forced him to experience the years in Dresden as a kind of 'grand tour'. Thus, he used the time he spent there not only to study and shape his way of looking at things, but also consciously build up his international relations and improve his German language skills. All these skills and experiences helped him a lot to be able to work effectively later, from the 1980s, in various management positions, for embedding Hungarian landscape architecture into the international context.

Since then, he has maintained that the functioning of the university is unthinkable without foreign relations and academic and research cooperations. In addition to his own relationships in Dresden, he also inherited many

lively international connections from Mihály Mőcsényi, which provided a good basis for the recognition of the Hungarian education and for international cooperation. Due to these exchanges, he had the opportunity to teach at many European universities, from where he could then invite foreign guest lecturers. He also carried out many successful joint research projects in the 1980s, among others with partner departments at the Vienna University of Technology, the Berlin University of Technology and the University of Hannover. As an active member of the scientific and organising committee, he participated in the organisation and realisation of the 22nd IFLA World Congress, which was held in Hungary in 1984 by the world organisation of landscape architects. It is also due to his wide-ranging relations that he could represent the Faculty of Landscape Architecture as founder at the establishment of the European Council of Landscape Architecture Schools (ECLAS), and in 2002, our faculty was one of the first to join the LE:NOTRE programme. These steps were all important building blocks of the process that put the Hungarian higher education in landscape architecture back to the map of Europe. In 2013, his international level teaching and education organising activities were recognised with the ECLAS Lifetime Achievement Award.

He was a young man when, working on an assignment at the department, he decided to prioritise university work in the long term. Upon a commission from Mőcsényi, he prepared a professional proposal for the

4. kép/Pict. 4: Lakóház kertje, Budakeszi. Munkatárs: Nagy Gyöngyi / Garden of a residential building, Budakeszi. Contributor: Gyöngyi Nagy

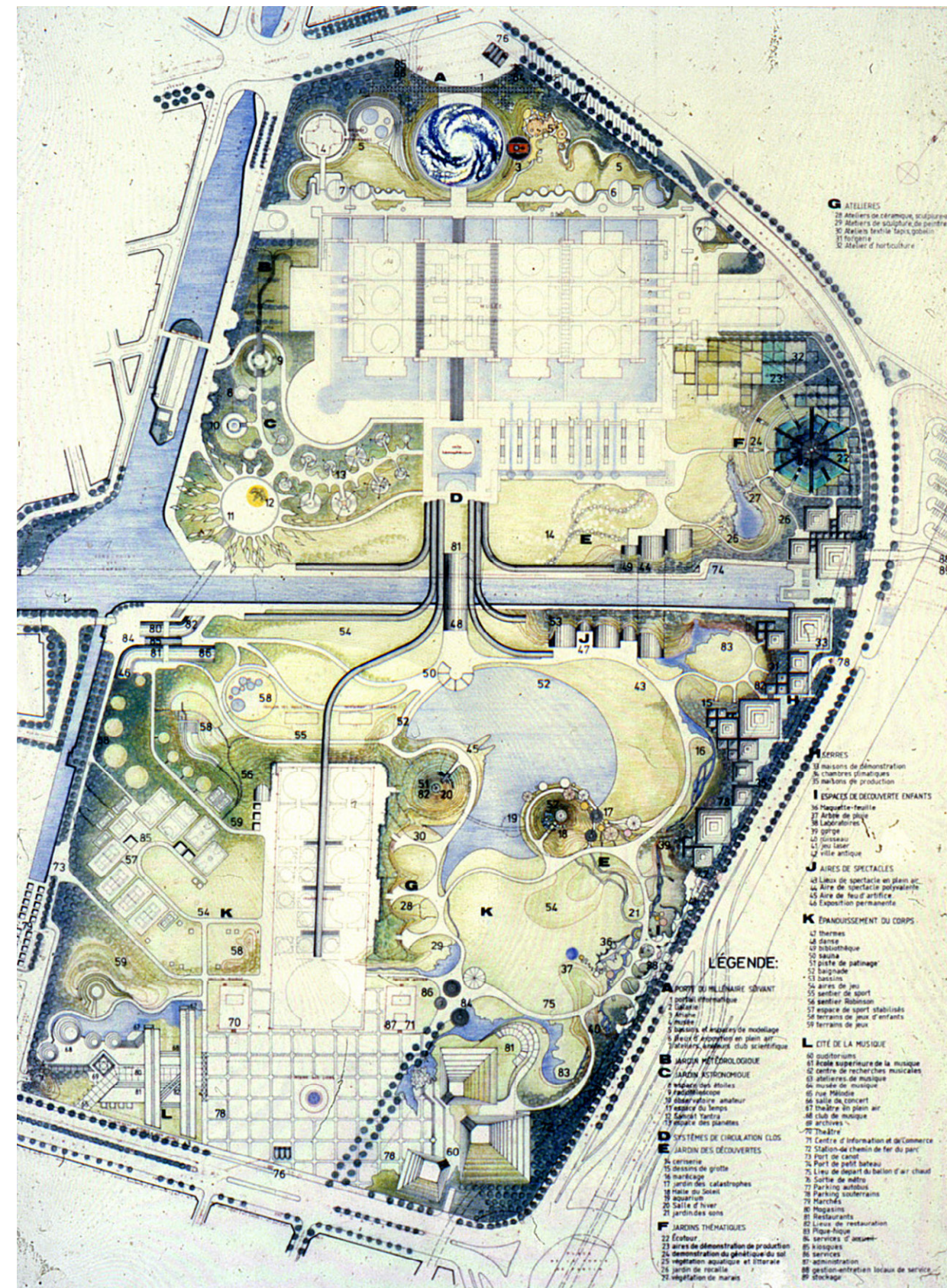
Saját bevallása szerint akkoriban amolyan „csak azért is” természetű, kötetlen, minden megszokást és rendet tagadó fiatalként élt és gondolkodott. A korszak geopolitikai ideológiái is kényszerítették, hogy a drezdai éveket amolyan „grand tour”-ként élje meg. Így az ott töltött időt nem csak tanulásra, látásmód-formálásra használta, hanem tudatosan építette ki nemzetközi kapcsolatait, tökéletesítette német nyelvtudását. Mindezek a készségek és tapasztalatok sokat segítettek abban, hogy később, a nyolcvanas évektől – immár különböző vezetői beosztásokban – hatékonyan tevékenykedhetett a magyar tájépítészet nemzetköziesítése érdekében.

Azóta is azt vallja, hogy az egyetemi működés elképzelhetetlen külföldi kapcsolatok, oktatási-kutatási együttműködések nélkül. Saját drezdai ismeretségei mellett Mócsényi Mihálytól is nagyon sok élő nemzetközi kapcsolatot örökölt, ami jó alapot adott a hazai oktatás elismeréséhez és a külföldi együttműködésekhez. E cserekapcsolatok révén számos európai egyetemen oktathatott, s onnan meghívhatott külföldi vendégokat. Nagyon sok és eredményes közös kutatási projektet is összehozott a '80-as években, többek közt a Bécsi Műszaki Egyetem, a Berlini Műszaki Egyetem, vagy a Hannoveri Egyetem

társ-tanszékeivel. Aktív tudományos és szervezőbizottsági tagként részt vett a XXII. IFLA Világkongresszus megszervezésében és lebonyolításában, amelyet a tájépítészek világszervezete 1984-ben Magyarországon tartott. Szeretgázó kapcsolatainak is köszönhető, hogy alapítóként lehetett jelen a Tájépítészeti Kar képviselőjében az Európai Tájépítész Iskolák Szövetsége (ECLAS) megalakulásánál, majd 2002-ben Karunk a LE:NOTRE programhoz is az elsők között csatlakozhatott. Ezek a lépések mind-mind fontos építőkövei voltak annak a folyamatnak, amelyek visszahelyezték Európa térképére a magyar felsőfokú tájépítészeti oktatást. Nemzetközi szintű oktatói és oktatásszervezési tevékenységét ismerték el 2013-ban az ECLAS Lifetime Archivement Award-dal, azaz szakmai életmű-díjjal.

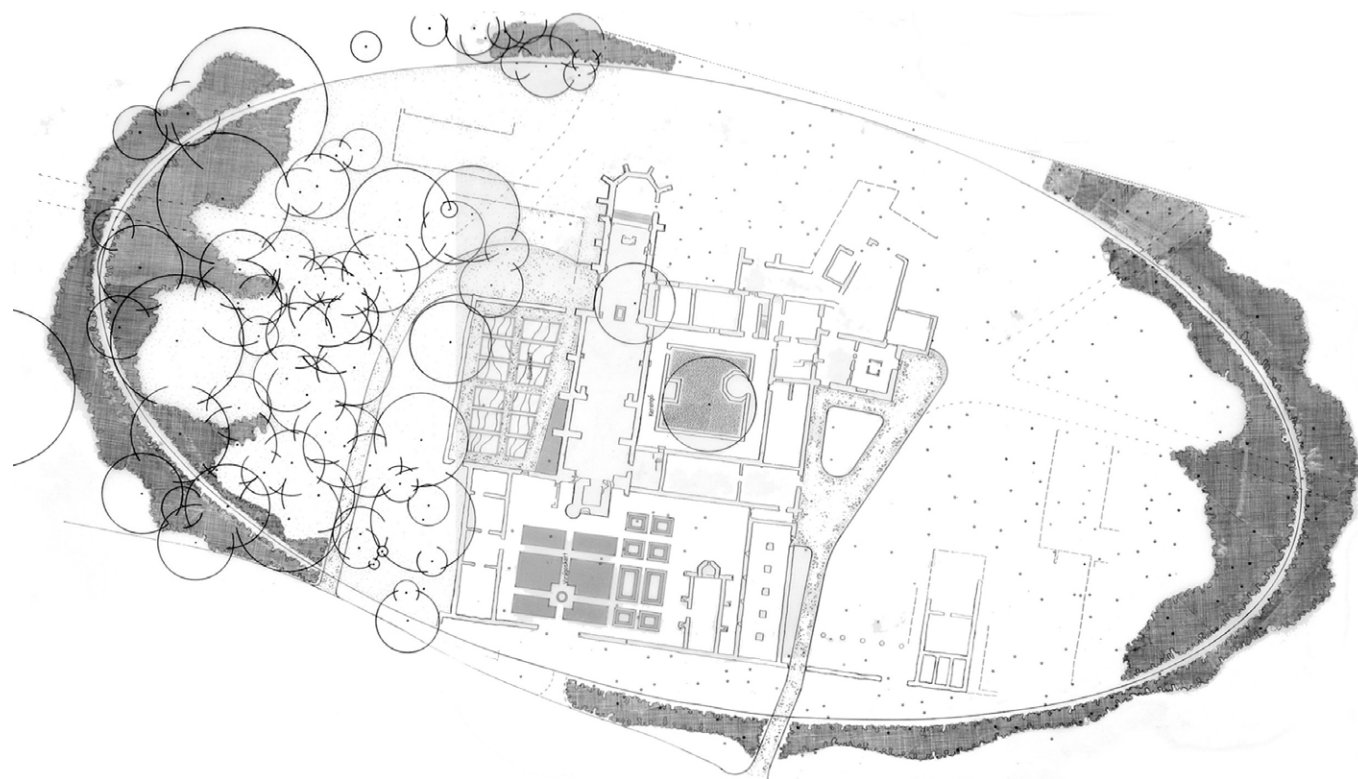
Végleges döntését, hogy hosszú távon is az egyetemi munkát helyezi előtérbe egy tanszéki megbízás kapcsán, fiatal fejjel hozta meg. Mócsényi megbízására szakmai javaslatot készített az OÉSZ (akkori OTÉK) átdolgozásához. Ez a látszólag száraz, de nagyon fontos munka adta meg a végső löketet hogy belássa: az egyetemi oktatói lét a dolga, hivatása. Az oktatás mellett a változatos tervezői, kutatói feladatokat továbbra sem adta fel, azokat szakmai kihívásként fogta fel és teljesítette.

5. kép/Pict. 5: Parc de la Vilette, Párizs. Nemzetközi tervpályázat. Munkatársak: Demjén István, Perjés András, Szügyi Edit. Építésztervezők: Balogh Balázs, Hofer Miklós / Parc de la Villette, Paris. International design competition. Contributors: István Demjén, András Perjés, Edit Szügyi. Architects: Balázs Balogh, Miklós Hofer

6. kép/Pict. 6: Margitsziget, dominikánus kolostor rekonstrukciós terve. Munkatárs: Varga Rita. Építésztervező: Roth János / Margaret Island, reconstruction plan for the Dominican monastery. Contributor: Rita Varga. Architect: János Roth

7. kép/Pict. 7: Szolnok, Verseghy park rekonstrukciós terve. Munkatársak: Nagy Gyöngyi, Varga Rita / Reconstruction plan for Verseghy Park, Szolnok. Contributors: Gyöngyi Nagy, Rita Varga

A kerttervezést Jámbor Imre nemzetközi tevékenységéhez kapcsolódóan is meg kell említeni. Meghatározó feladatot jelentett számára az 1982-ben Párizs Magisztrátusa által kiírt La Vilette tervpályázat, amelyre a tanszéki csapatot vezetve (Demjén István, Perjés András és Szügyi Edit), építészekkel (Balogh Balázs, Hofer Miklós) közösen nevezett be (5. kép). Akkoriban ritkán szerveztek nemzetközi tájépítészeti tervpályázatot, így igen nagy volt az érdeklődés szakmai berkekben: az 55 ha nagyságú tudományos ismeretterjesztő park létesítésére kiírt pályázatra több mint 470 pályamű érkezett be. A Jámbor Imre vezette csapat tervét a szakmai zsűri beválogatta a legjobb 12 pályázat közé, ahol olyan vetélytársakkal mérték össze magukat, mint Zaha Hadid, Jean Nouvel, OMA Architecture Studio, Colin Fournier vagy Bernard Tschumi. A versenyt végül a Tschumi-Cournier páros nyerte, kialakítva a Parc de la Vilette-et, amely világviszonylatban is az 1980-as évek egyik legkomolyabb urbanisztikai teljesítménye, egyben pedig a francia főváros harmadik legnagyobb parkja.

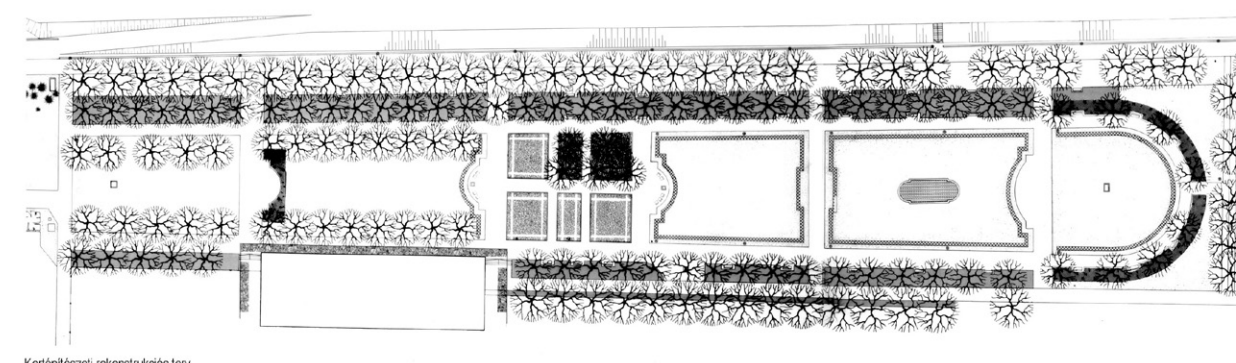
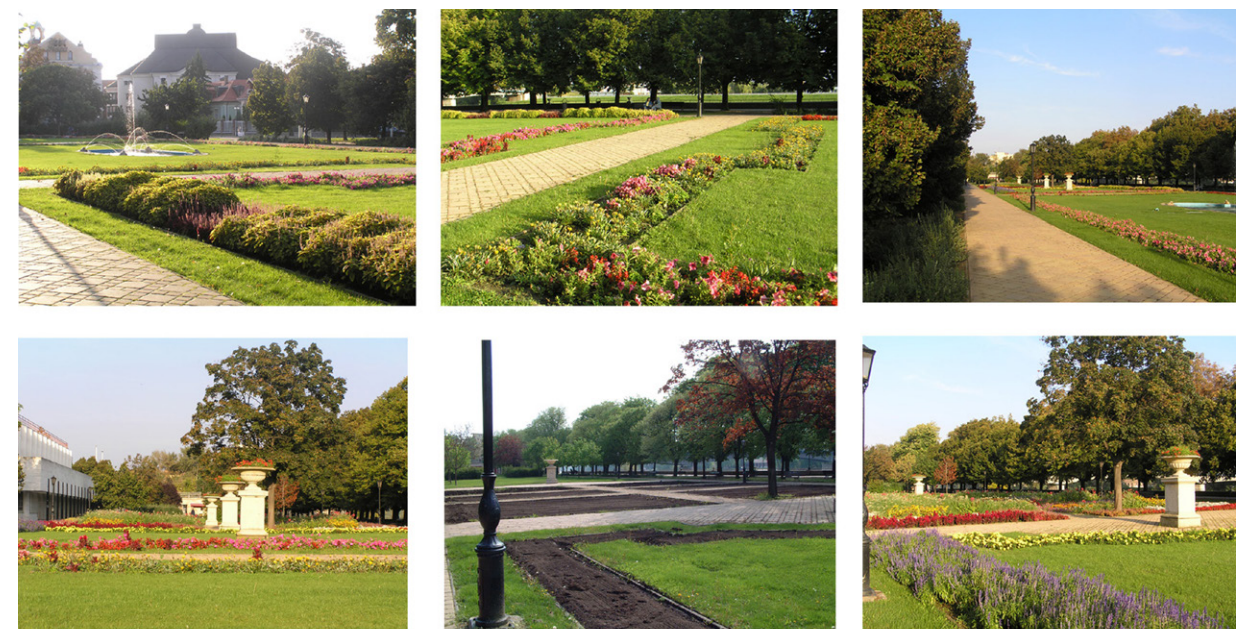
Lételeme volt a tervezés. Oktató munkája mellett mintegy száz jelentősebb kertépítészeti, szabadtér építészeti, ill. településrendezési szakági tervet készített, és

számos hazai és nemzetközi tervpályázaton vett részt és nyert díjat, illetve megvételt. 1987-ben szerzett vezető tervezői jogosultságot.

Legaktívabb tervezői korszakaként az 1990-es évek említhetők. Ebben az időszakban készült kerttervei közül mindegyik jól szemlélteti akkorra már egyértelműen kiforrott tervezői látásmódját, amely szerint a kerttervezés a tér szervezésének művészete, és erős ökológiai, társadalmi és műszaki beágyazódással bír. (6-8. képek)

Egyik legkedvesebb munkája minden bizonnyal az ELTE Déli tömbjének kertépítészeti kialakítása, amelyet a 2000-es évek elején fiával, Jámbor Andrással közösen terveztek, és amelyik - saját kortárs kerttípusát véve alapul - minden bizonnyal a minimalista és a kaotikus geometriájú kertek között képez átmenetet. (9. kép) Az alkotás sajátos karakterét az alkalmazott alapformák és az elrendezés geometriája adja. A tervben az egyszerű és összetartó háromszög-oldal erős formai motívumai a bejárat előtti tér fő közlekedési irányainak meghatározása révén válnak funkcionálissá.

Kiemelkedő tervezői és pedagógusi habitusát bizonyítja a közelmúlt egy története, amelyet egyik legfontosabb saját nemzetközi eredményeként tart számon.

Kertépítészeti rekonstrukciós terv

revision of the National Town Planning and Building Requirements (OTÉK, then OÉSZ). This seemingly prosy, but very important job gave him the final push to realise that being a university lecturer is his job, his vocation. In addition to education, he did not give up the varied design and research tasks either, he considered and fulfilled them as professional challenges.

Garden design should also be mentioned in connection with the international activities of Imre Jámbor. The La Vilette design competition, announced by the municipality of Paris in 1982, was a significant task for him, which he entered leading the departmental team (István Demjén, András Perjés and Edit Szügyi), together with architects (Balázs Balogh, Miklós Hofer) (Figure 5). At that time, international landscape architecture design competitions were rarely organised, so there was a lot of interest in professional circles: more than 470 entries were received for the call of proposals for the establishment of a 55-hectare scientific educational park. The design proposal of the team led by Imre Jámbor was selected by the professional jury as one of the best 12 entries, and they were compared to rivals such as Zaha Hadid, Jean Nouvel, OMA ArchitectureStudio,

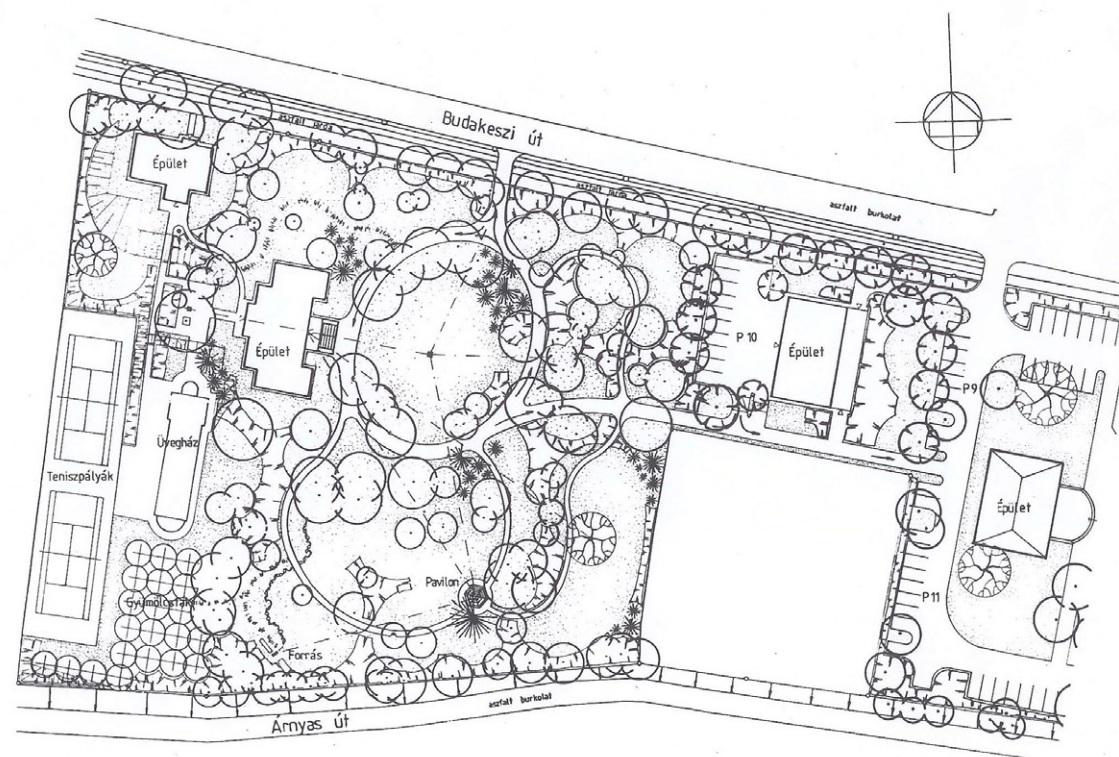
Colin Fournier and Bernard Tschumi. In the end, the Tschumi-Cournier duo won the competition, creating the Parc de la Vilette, which is one of the most important achievements in urban development of the 1980s in the world, and also the third largest park in the French capital.

Planning was his way of life. In addition to his work as a lecturer, he prepared about a hundred major garden and landscape designs, landscape chapters of local plans, and participated, won awards and purchases in numerous national and international design competitions. He obtained his license as a senior designer in 1987.

The 1990s can be mentioned as his most active period in design. All of his garden designs prepared in this period clearly demonstrate his already mature approach as a designer, according to which garden design is the art of organising space and has strong ecological, social and technical bases (Figures 6-8).

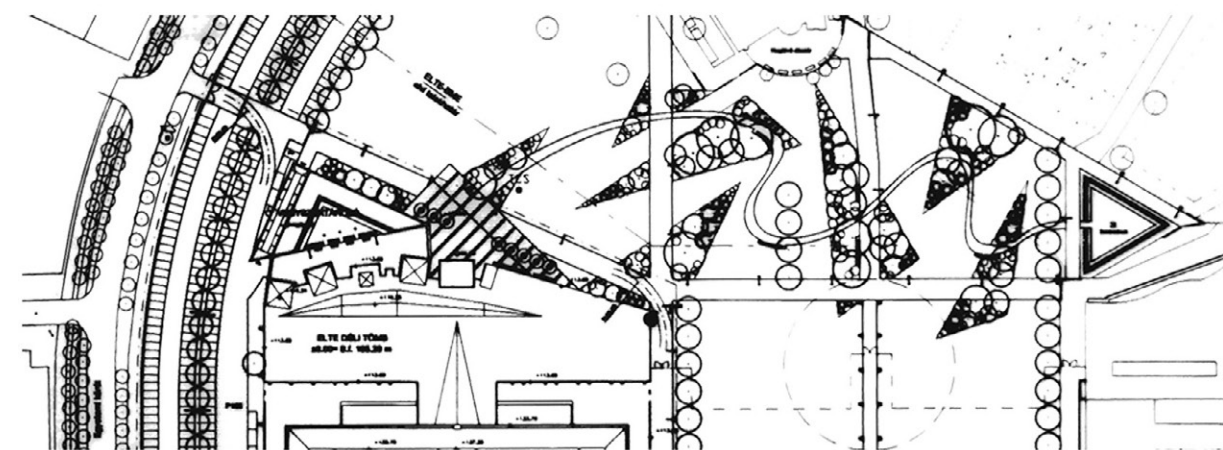
One of his favourite projects is certainly the garden design of the south block of the Eötvös Loránd University, which he prepared together with his son András Jámbor in the early 2000s, and which - based on his own contemporary garden typology - certainly forms a transition

8. kép/Pict. 8: Budapest, Hild villa parkjának megújítási terve.
Munkatársak: Nagy Gyöngyi, Varga Rita / Reconstruction plan for the park of Hild Villa, Budapest. Contributors: Gyöngyi Nagy, Rita Varga
9. kép/Pict. 9: Budapest, ELTE déli tömb szabadtérépítészeti terve.
Munkatárs: Jámbor András / Open space plan for the south block of the Eötvös Loránd University. Contributor: András Jámbor

2013-as budapesti nyugdíjazását követően aktívan részt vett a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán indított magyar nyelvű tájépítész-képzésben. A nagy fizikai távolság és a viszontagságos utazások ellenére öt éven keresztül számos hallgatót mentorált, több tantárgyat oktatott, rendszeresen vizsgáztatót, s mindemellett hallgatói tervpályázatokat is konzultált. „A legbüszkébb arra voltam, hogy az első, induló évfolyam végzős hallgatói az ECLAS által meghirdetett nemzetközi hallgatói tervpályázaton II. díjat nyertek a Genti Egyetem (I. díj) és a Harvard Egyetem (III. díj) csapata mellett, egy rendkívül erős mezőnyben.”

Jámbor Imre több mint öt évtizedes aktív pályafutása alatt folyamatosan dolgozott a tájépítészeti diszciplína egyetemi szintű képzésének elmélyítésén, tananyagának modernizálásán, különösen a települési zöldhálózati rendszerek, a kertépítészet, a szabadtérépítészet, a városökológia, a kortárs kerttervezés teoretikai megközelítése terén. A Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem és jogutódjain végzett aktív oktatói, kutatói és vezetői tevékenysége mellett oktatói tevékenysége kiterjedt más egyetemekre is, így állandó vendégelőadóként szerepelt a BME Építészmérnöki

between minimalist gardens and gardens with a chaotic geometry (Figure g). The specific character of the garden is provided by the basic shapes used and the geometry of the arrangement. In the plan, the strong formal motifs of the triangular sides that diverge and converge at the same time become functional by defining the main traffic directions of the space in front of the entrance.

His outstanding habitus as a designer and teacher is also demonstrated by a recent achievement, which he considers as one of his most important international results. After his retirement in Budapest in 2013, he

actively participated in the Hungarian-language landscape architect training programme launched at the Marosvásárhely Faculty of the Sapientia Hungarian University of Transylvania. Despite the great physical distance and the arduous journeys, he mentored many students for five years, taught several subjects, regularly conducted exams, and also consulted on student design competitions. "I was the proudest of the fact that the graduating students of the first, starting year won 2nd prize alongside the team of the Ghent University (1st prize) and Harvard University (3rd prize), in an extremely strong field."

10. kép/Pict. 10: Megnyitó beszéd a Budapesti Corvinus Egyetem doktoravató ünnepi tanácsülésén 2008-ban / *Opening speech at the doctoral conferment ceremony at the Corvinus University of Budapest in 2008*

Karán, a MOMÉ-n, és az Ybl-in, és Gälzer professzorral való kapcsolata révén a Bécsi Műszaki Egyetemen.

Kidolgozta a három szakirányt felölelő okleveles tájépítésmérnök képzés tanterveit, valamint elkészítette a „Tájépítészeti doktori (PhD) képzés” akkreditációs anyagát és tanterveit, amely alapján elindul a doktori képzés. Mőcsényi Mihály professzor mellett fontos szerepet játszott az önálló Tájépítészeti, -védelmi és -fejlesztési Kar létesítésében. 2000-től két cikluson keresztül a Tájépítészeti Kar dékánja, majd a Budapesti Corvinus Egyetem stratégiai és fejlesztési rektorhelyettese volt. (10. kép)

A tájépítésmérnök képzés mellett több új egyetemi szak létesítésének volt kezdeményezője. 2001-ben munkatársakkal elkészítette az okleveles településmérnöki egyetemi szak akkreditációs anyagát és tanterveit, amely alapján a képzés a 2003/2004-es tanévben a Tájépítészeti Karon megindult. Kezdeményezője volt a Tájépítészeti Karon a Településépítészeti Tanszék létrehozásának. A bolognai képzési rendszer bevezetése után kidolgozta a településmérnöki mesterszak (MSc), a tájépítészeti és kertművészeti mesterszak (MA) akkreditációs szakalapítási dokumentumait és képzési programját, amelyeket a BCE Tájépítészeti és Településtervezési Karán megindítottak és sikeresen oktattak.

Tudományos tevékenysége elsősorban a kortárs kertművészet és szabadtérépítészet elméletére, a településökológia, a zöldfelületi rendszerek fejlesztésére terjedt ki.

Több kutatási pályázaton vett részt eredményesen. A 'Településökológiai és környezetterhelhetőségi

vizsgálatok módszertana és alkalmazási lehetőségei' c. MKM kutatási téma témavezetője volt. Munkatársaként dolgozott a 'Különböző tájtypusok ingerklíma és kímélőklíma hatásainak vizsgálata', valamint a 'Fürdők táj-, kert- és enteriörrendezési irányelvei' című kutatási projektekben. A hannoveri Planungsgruppe Ökologie + Umwelt Intézetrel közösen a magyar és a német Környezetvédelmi Minisztérium megbízásából kidolgozta a 'Pest megye környezetállapotának vizsgálata és értékelése' című modell értékű tanulmányt. Közös kutatásokat végzett többek közt a TU Wien Tájtervezési Intézetével a 'Települések közcélú és magán zöldfelületekkel való ellátottsága' illetve a 'Települések szabadtér-struktúrájának elemzése és tipológiája' című kutatási témákban.

Részt vett az EU által támogatott Le:Notre projekt kidolgozásában és a program keretében működő „Landscape Design”, valamint a „Landscape Theory” nemzetközi munkabizottságokban. Kidolgozta és vezette az „Élhető települési táj” kutatóműhely programját.

Kilenc hazai és három fő külföldi aspiráns témavezetője volt, akik tudományos fokozatot (CSc, ill. PhD) szereztek.

Alapító szerkesztője a 4D: tájépítészeti és kertművészeti folyóiratnak (illetve a "Tájépítészet" c. jogelőd folyóiratának), amely máig a Kar bevált publikációs fóruma. A lap magyar és angol nyelven, tükröfordításban jelenik meg, nemzetközi szerkesztő bizottsággal rendelkezik, és az MTA felvette a tudományos folyóiratok listájára.

Hat könyv és mintegy 170 jelentősebb szakmai publikáció szerzője. Írásai többek között a Városépítés,

During his active career of more than five decades, Imre Jámbor was working continuously on deepening the university level training of the landscape architecture discipline and on modernising its curriculum, especially in the fields of urban green space networks, garden design, open space design, urban ecology and the theoretical approach of contemporary garden design. In addition to his active teaching, research and managerial activities at the University of Horticulture and Food Industry and its successors, his teaching activity also extended to other universities, so he was a permanent guest lecturer at the Faculty of Architecture of the Budapest University of Technology, at the Moholy-Nagy University of Art and Design as well as at the Ybl Miklós College of Technology, and due to his relationship with professor Gälzer, at the Vienna University of Technology.

He elaborated the curricula for the landscape architecture training programme including three specialisations, and also prepared the accreditation material and curricula for the doctoral (PhD) programme in landscape architecture, on the basis of which the doctoral course was launched. Along with professor Mihály Mőcsényi, he played an important role in establishing the independent Faculty of Landscape Architecture, Protection and Development. From 2000, he was Dean of the Faculty of Landscape Architecture for two terms, and then the Vice-Rector for Strategy and Development at the Corvinus University of Budapest (Figure 10).

In addition to the training in landscape architecture, he was the initiator of the establishment of several new university programmes. In 2001, he and his colleagues prepared the accreditation material and curricula for the university level training programme in urban planning, on the basis of which the training started in the academic year 2003/2004 at the Faculty of Landscape Architecture. He initiated the creation of the Department of Urban Planning at the Faculty of Landscape Architecture. After the introduction of the Bologna education system, he elaborated the accreditation course foundation documents and the training programme for the Master in Urban Planning (MSc) and the Master in Landscape Architecture and Garden Art (MA) courses, which were launched and successfully taught at the Faculty of Landscape Architecture and Urban Planning of the Corvinus University of Budapest.

His scientific activity has primarily covered the theory of contemporary garden art and open space design,

as well as the development of urban ecology and green space networks.

He participated in several research projects successfully. He was the supervisor of the MKM research topic entitled 'Methodology and Application Possibilities of Urban Ecology and Environmental Carrying Capacity Analyses'. He also participated in the research projects entitled 'Investigation of the Stimulating and Comfort Climate Effects in Different Landscape Types' and 'Landscape, Garden and Interior Planning Guidelines for Spas'. Together with the institute Planungsgruppe Ökologie + Umwelt, Hannover, he elaborated a model study entitled 'Investigation and Evaluation of the Quality of Environment in Pest County' on behalf of the Hungarian and German Ministries of Environmental Protection. He carried out joint research amongst others with the Institute of Landscape Planning of the Vienna University of Technology, in the research topics 'Supply of Public and Private Green Spaces in Settlements' and 'Analysis and Typology of the Open Space Patterns of Settlements'.

He participated in the development of the EU-supported 'Le Notre' project and in the international working committees 'Landscape Design' and 'Landscape Theory' operating within the framework of the programme. He developed and led the programme of the 'Liveable Urban Landscape' research workshop.

He was the supervisor of nine Hungarian and three foreign doctoral students who obtained scientific degrees (CSc or PhD).

He is the founding editor of the '4D' Journal of Landscape Architecture and Garden Art (and its predecessor journal 'Landscape Architecture'), which is still the proven publication forum of the faculty. The paper published in Hungarian and English in mirror translation, has an international editorial board, and has been included in the list of scientific journals by the Hungarian Academy of Sciences.

He is the author of 6 books and about 170 major professional publications. His writings have been published in professional publications such as Városépítés (Urban Planning), Magyar Építőművészet (Hungarian Architecture), Magyar Tudomány (Hungarian Science), Falu, Város, Régió (Village, City, Region), Szalon (Salon), Építésügyi Szemle (Architectural Review), Az Európai Unió agrárgazdasága (Agricultural Economy of the European Union), Kertgazdaság (Horticulture) and 4D Journal of Landscape Architecture and Garden Art.

Magyar építőművészet, Magyar tudomány, Falu Város Régió, Szalon, Építésügyi szemle, Az európai Unió agrár-gazdasága, Kertgazdaság=Horticulture, 4D: tájépítészeti és kertművészeti folyóirat című szakmai kiadványokban jelentek meg.

Legfontosabb publikációi:

- Az ökológiai vizsgálatok jelentősége a településfejlesztésben (Zöldfelületgazdálkodás, 1982)
- Zöldfelület vagy tartalék építési terület? Budapest zöldfelületi rendszere és a gazdálkodás helyzete (Magyar Tudomány, 1990)
- A harmonikus kert (Silvanus könyvek, 1992)
- Pest megye környezetállapotának vizsgálata és értékelése. Budapest és Pest megye peremterületeinek részletes környezetterhelhetőségi vizsgálata és intézkedési javaslatok kidolgozása (Planungsgruppe Ökologie + Umwelt, Hannover, 1993)
- Lesz-e Budapestnek zöld gyűrűje? (Falu Város Régió, 1994)
- A zöldfelületi tervezés kiterjesztése: A belterületi zöldfelületek terhelésének, terhelhetőségének vizsgálati és értékelési módszerei (tanulmány, KTM, 1995)
- A zöldfelületi rehabilitáció (tanulmány, VÁTI, 1997-1998)
- Kertépítészeti tér, szabad tér, zöld tér (Tájépítészeti szakmai tudományos folyóirat, 2000)
- A kertépítés kézikönyve (Dashofer Kiadó, 2008)
- A pesti Városliget – az első városi népkert – története és használatának változásai. Mindent a maga helyén. Városliget Város Vár (MUT, 2015)
- Nebbien Városligete: 200 éves a pesti népkert = The City Park of Nebbien: The Public Garden of Pest is 200 Years Old (Transsylvania Nostra, 2015)
- Nebbien Városligete. A világ első népkertje Pesten (Terc Kiadó, 2018)

Jámbor Imre szakmai munkássága elismerésül kapott kitüntetései:

- Szent István Egyetem Babérkoszorú arany fokozat (2001)
- Ormos Imre Érem (2003)
- Entz Ferenc-emlékérem (2003)
- Köztársasági Éremrend Lovagkereszt (2004)
- Ezüst Corvina, Budapesti Corvinus Egyetem (2013)
- ECLAS Lifetime Achievement Award (2013)
- Magyar Érdemrend tisztikereszt – polgári tagozat (2019)
- Mőcsényi Mihály-díj (2020)

A kerttől a szabadterig hosszú út vezetett, amely a hazai tájépítészet szimbolikus fejlődését hordozza magában: a közelmúltban még növénykiültetési alapfeladatként értelmezett szakma átlényegülését egy összetett térkompozíciós feladattá. Ezt az újraértelmezést ma már a meghatározó társszakmák is kénytelenek elfogadni és elismerni. Jámbor Imre szabadterig meghatározása egyszerre kulturális, szociális, ökológiai és építészeti produktum, amely kiterjeszti a szabadterekkel kapcsolatos korábbi, vegytisztán építészeti megközelítést.

Jámbor Imre úgy jutott el a kerttől a szabadterig, mint Ady Endre az értől az óceánig: könnyedén. Pályafutását sorsfeladatként élte meg, amit el nem kerülhetett, és amit kedvvel, örömmel, szakértelemmel, de mindenekelőtt erős hittel valósított meg. *„Nem kerestem a szakmai feladatokat, a vezetői megbízásokat sem, azok jöttek mindig maguktól, s ami elém került feladat, az általában fontos volt, és többnyire megoldottam. S amint a végére értem valaminek, jött kéretlenül a következő. Amit pedig útközben magam elterveztem, abból majdnem mindent sikerült megvalósítanom. Így telt el fél évszázad egyetemi működés, amire így utóbb derűsen tekinthetek vissza”.* Összetett tevékenysége a kertépítészeti tervek szakmai minősítésére is kiterjedt, több településrendezési és építészeti tervpályázaton vett részt felkért zsűritagként, elnökként vagy szakértőként. Oroszlánrésze van abban, hogy a tájépítészet elismert és elfogadott szakterület lett, hogy szakmánk polgárjogot nyert, s hogy ez a fél évszázada még számos társszakma képviselője számára is ismeretlen tevékenységi terület ma már az átlagember által is értelmezhető. ☺

His most important publications are:

- Az ökológiai vizsgálatok jelentősége a településfejlesztésben (Importance of Ecological Analyses for Urban Development) (Zöldfelületgazdálkodás, 1982)
- Zöldfelület vagy tartalék építési terület? Budapest zöldfelületi rendszere és a gazdálkodás helyzete (Green Space or Spare Construction Area? Budapest's Green Space Network and the Status of its Management) (Magyar Tudomány, 1990)
- A harmonikus kert (The Harmonious Garden) (Silvanus Könyvek, 1992)
- Pest megye környezetállapotának vizsgálata és értékelése. Budapest és Pest megye peremterületeinek részletes környezetterhelhetőségi vizsgálata és intézkedési javaslatok kidolgozása (Survey and Assessment of the Quality of Environment in Pest County. Detailed Environmental Carrying Capacity Assessment of the Peripheral Areas of Budapest and Pest County and Elaboration of Action Proposals) (Planungsgruppe Ökologie + Umwelt, Hannover, 1993)
- Lesz-e Budapestnek zöld gyűrűje? (Will Budapest Have a Green Belt?) (Falu – Város – Régió, 1994)
- A zöldfelületi tervezés kiterjesztése: A belterületi zöldfelületek terhelésének, terhelhetőségének vizsgálati és értékelési módszerei (Extension of Green Space Planning: Study and Evaluation Methods of the Load and the Carrying Capacity of Green Spaces in Urban Areas) (study, KTM, 1995)
- A zöldfelületi rehabilitáció (Green Space Rehabilitation) (study, VÁTI, 1997-1998)
- Kertépítészeti tér, szabad tér, zöld tér (Garden Design Space, Open Space, Green Space) (Tájépítészet professional scientific journal, 2000)
- A kertépítés kézikönyve (Handbook on Garden Construction) (Dashofer Kiadó, 2008)
- A pesti Városliget – az első városi népkert – története és használatának változásai (History and Changes in the Use of the City Park in Pest, the First Urban Public Park) Mindent a maga helyén. Városliget Város Vár (Everything in its Place. City Park City Castle) (MUT, 2015)
- Nebbien Városligete: 200 éves a pesti népkert (The City Park of Nebbien: The Public Park of Pest is 200 Years Old) (Transsylvania Nostra, 2015)
- Nebbien Városligete. A világ első népkertje Pesten (Nebbien's City Park. The World's First Public Park in Pest) (Terc Kiadó, 2018)

Imre Jámbor's awards in recognition of his professional work:

- Szent István University Laurel Wreath Gold Medal (2001)
- Ormos Imre Medal (2003)
- Entz Ferenc Medal (2003)
- Knight's Cross of the Order of Merit (2004)
- Silver Corvina, Corvinus University of Budapest (2013)
- ECLAS Lifetime Achievement Award (2013)
- Officer's Cross of the Hungarian Order of Merit – Civil Division (2019)
- Mőcsényi Mihály Award (2020)

It has been a long way from the garden to the urban open space, which involves the symbolic development of the Hungarian landscape architecture as well: the transformation of the profession which was until recently interpreted as a basic task of planting, into a complex task of spatial composition. This reinterpretation now must be accepted and recognised also by the dominant related professions. Imre Jámbor's definition of open space is a cultural, social, ecological and architectural product at the same time, which extends the previous, purely architectural approach regarding open spaces.

Imre Jámbor made it from the garden to the open space like Endre Ady from the brook to the sea: easily. He considered his career as his destiny, which he could not avoid, and which he realised with enthusiasm, joy, expertise, but above all with strong faith. *"I didn't look for professional tasks or managerial assignments either, they always came by themselves, and the tasks that got before me were usually important and I mostly solved them. And as soon as I completed something, the next one came without being asked for. And what I planned myself on the way, I managed to implement almost everything. This is how half a century has passed working at the university, on which I can look back now cheerfully."* His complex activity also extended to the professional evaluation of garden plans, he participated in several town planning and architecture design competitions as an invited member of the jury, chairman or expert. He has a lion's share in the fact that landscape architecture has become a recognised and accepted discipline, that our profession has gained public acknowledgement, and that this field of activity, unknown even to representatives of many related professions half a century ago, can now be understood also by the general public. ☺